

עת"א 48213/01/16 - אבנר דהן נגד שירות בתי הסוהר- הממונה על עבודות שירות, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
עת"א 48213-01-16 דהן נ' הממונה על עבודות שירות ואח'
17 פברואר 2016

בפני כבוד השופט א' קיסרי
העותר אבנר דהן
נגד המשיבים
1. שירות בתי הסוהר- הממונה על עבודות שירות
2. מדינת ישראל

פסק דין

עתירה המכוונת כנגד החלטת מפקד מחוז צפון של שירות בתי הסוהר ("שב"ס") מיום 5.1.16, להפסיק מנהלית את ביצוע עבודת השירות שנגזרה עליו וכפועל יוצא מכך, להשלים את ריצוי עונשו במאסר מאחורי סורג ובריח.

ביום 11.3.15 התקבל חלקית ערעור שהגיש העותר על עונש מאסר בפועל שנגזר עליו ונקבע שעונש המאסר בן ארבעה חודשים ירוצה בעבודות שירות. העותר הוצב לעבודה במרכז הרפואי רמב"ם בחיפה וביום 13.4.15 החל בריצוי עונשו. לפי טענת שב"ס, בפרק הזמן שמאז שהחל בריצוי עונשו ועד 13.8.15, נעדר העותר מהעבודה ללא רשות ומאותו מועד הוא חדל כליל להתייצב לעבודת השירות. ניסיון ליצור קשר עם העותר על מנת לקיים עמו שיחת בירור לא עלה יפה וביום 21.12.15 נערך לו שימוע אשר בעקבותיו קיבל מפקד מחוז צפון של שב"ס את ההחלטה בדבר הפסקה מנהלית של עבודת השירות.

העותר טוען כי לאחר שהחל בביצוע עבודת השירות הוא פנה למפקח במקום העבודה וביקש אישור לעבוד בשעות אחר הצהריים וזאת על מנת שיוכל להמשיך במקום עבודתו בעיריית חיפה. לדבריו, נאמר לו על ידי המפקח במקום העבודה שהעניין ייבדק והוא טעה לחשוב שעליו להמתין לתשובה קודם שיחזור למקום העבודה. העותר טוען עוד כי מצבו הכלכלי הוא בכי רע והוא עומד גם בפני פיטורים ממקום עבודתו על רקע היעדרות לצורך ביצוע עבודת השירות. עוד נטען כי גם מצבו הרפואי הוא קשה ומטעמי צנעת הפרט אין צורך להרחיב בעניין זה. העותר טוען עוד כי בגדר השימוע שנערך לו הוא פרש בפני עורך השימוע את מסכת הנסיבות במלואה אלא שכמסתבר מנימוקי ההחלטה לא ניתן כל משקל לנסיבות שתוארו בידי העותר ומכאן אי סבירותה של ההחלטה להפסיק את עבודת השירות. נטען גם שחלק מן ההנמקה היינו שהעותר אינו מבצע כראוי את המשימות שהוטלו עליו או שהתנהגותו אינה מניחה את הדעת, כלל לא הוצג לעותר במסגרת השימוע ומכאן שנפל בעניין זה פגם המצדיק התערבות בהחלטה. בנוסף טען העותר שההחלטה לוקה גם בכך שמי שערך את השימוע אינו מי שהחליט על הפסקת עבודת השירות.

שב"ס והמדינה מבקשים לדחות את העתירה וטוענים שלא נפל כל פגם בהחלטה להפסיק את עבודת השירות. לטענתם, מאז חודש אוגוסט 2015 נעדר העותר ממקום עבודת השירות והלכה למעשה ניתק קשר עם הממונים עליו וגם ניסיונות לאתרו על מנת לקיים אתו שיחת ברור עלו בתוהו. שב"ס טען בתשובתו שאין יסוד לכך שחלק מנימוקי ההחלטה לא הוצגו לעותר במסגרת השימוע שכן מדובר בחלק של ההחלטה שמטבע הדברים קשור בחלקים אחרים שלה ואף נובע מהם ולכן לא ניתן לתלות בכך עילה להתערבות בהחלטה. אשר לטענה בנוגע לזהות עורך השימוע והמחליט על הפסקת עבודת השירות הפנה שב"ס לסעיף 3 לנוהל 0.4-1001 וטען כי ההליך בעניינו של העותר תואם את הוראות הנוהל וממילא אין בכך עילה להתערב בהחלטה.

שקלתי את הטענות ואני מחליט לקבל את העתירה.

אכן, השתלשלות העניינים, כפי שהיא מתוארת בתשובת שב"ס, יכולה לעורר את הרושם שהעותר עשה דין לעצמו והתעלם מן ההנחיות וההוראות שהוא מחויב על פיהן בקשר עם ביצוע עבודת השירות. בצד זאת, וגם מסקנה זו עולה למקרא תשובת שב"ס, קשה לומר שהשימוע שנערך לעותר תאם את הכללים על פיהם יש לקיים שימוע ודומה כי לא ארחיק לכת אם אומר שבמקום שהוא ייעשה "בלב פתוח ונפש חפצה" (ע"א 120/79 ד"ר מילה אינגמן נ' מדינת ישראל , פ"ד לו (1) 113 (1981) וראו גם דפנה ברק ארז, זכות הטיעון - בין צדק פרוצדורלי ויעילות, ספר אור - קובץ מאמרים לכבודו של השופט תיאודור אור, 817 (2013)) הוא נעשה מן השפה ולחוץ ובבחינת קיום מצוות אנשים מלומדה.

תמיכה למסקנתי זו אני מוצא בנימוקים המובאים בהמלצת עורך השימוע לאמור:

"התנהגותו של העו"ש מתאפיינת בזלזול בוטה בלשון החוק וחוסר אחריות שהוביל את העו"ש (עובד השירות, א"ק) להתנהגות פסולה לא ראויה. למרות שהעו"ש הציג טיעונים למצבו הכלכלי הרעוע לא השתכנעתי שמהווה עילה להצדקת התנהגות חסרת אחריות שהובילה להיעדרויות ולמעשה לניתוק קשר עם הממונה על עו"ש ולכן אין מנוס מלהמליץ על הפסקה מנהלית".

מעבר לכך שבנסיבות העניין התקשיתי למצוא הצדקה ללשון החריפה שבה נקט עורך השימוע (כגון: התנהגות פסולה או התנהגות חסרת אחריות וכיוצא באלה) מצאתי שהניסוח המובא לעיל הוא העתקה מילולית של הנימוקים הכלולים בבקשת קצין האסירים להפסיק את עבודת השירות. לשון אחרת, המסקנה המתבקשת היא שאותם הנימוקים שהביא קצין האסירים לבקשתו להורות על הפסקה מנהלית של עבודת השירות שימשו את עורך השימוע כבסיס - ובאותה לשון ממש - בהמלצתו לממונה על עבודות שירות להפסיק את עבודת השירות.

לדעתי, לא ניתן לקרוא לכך שימוע ודי בהפרת חובה זו כדי להביא להתערבות בהחלטה. תמיכה למסקנה זו אני מוצא בטענת העותר, שלדעתי איננה משוללת יסוד, שאחת העילות המנויות בהחלטת מפקד המחוז כנימוקים להפסקת עבודת השירות לא הוצגה לעותר בעת השימוע. כמו בעניין של לשון ההנמקה, שאותו הבאתי לעיל, גם בעניין הנימוקים דומה שהם הועתקו מילולית מן הבקשה להפסקת עבודת השירות לנוסח החלטתו של מפקד המחוז בעוד אשר בדיווח

על השימוע נעדר אזכור של עילות אלה. אכן, יש ממש בטענת שב"ס שמבחינה לשונית, וגם מבחינה עניינית, ניתן לקשור את כל העילות שהרי מי שלא מתייצב לתחילת ריצוי עבודת שירות או נעדר ממנה (עילה מספר 1), יכול להיחשב כמי שאינו מבצע את המשימות שהוטלו עליו (עילה מספר 2) וגם כמי שלא ציית להוראה של הממונה או של המפקח (עילה מספר 3). אלא שהטענה, כפשוטה, מרוקנת מתוכן את החובה לקיים הליך שימוע שהרי בדרך זו ניתן לייחס לכל מעשה או מחדל של עובד שירות כל אחת מן העילות המצדיקות את הפסקת עבודת השירות וממילא מתייתרת התועלת שבעריכת שימוע. לטעמי, נימוקי החלטה המתקבלת לאחר עריכת שימוע צריכים לשקף אל נכון את השיקולים שהביאו לקבלתה תוך הבאה בחשבון של הדברים שנאמרו במהלך השימוע. החלטה המבוססת על נימוקים שלכאורה אינם רלוונטיים לנסיבותיו של העניין אינה יכולה לחסות בצילה של חזקת התקינות וגם מסיבה זו יש להתערב בה.

המסקנה שאליה הגעתי מיייתרת את הצורך לדון בטענותיו האחרות של העותר.

סיכומי של דבר, אני מקבל את העתירה ומורה על ביטול ההחלטה בדבר הפסקה מנהלית של עבודת השירות של העותר.

ניתן היום, ח' אדר א' תשע"ו, 17 פברואר 2016, בהעדר הצדדים.

חתימה